

ШЭНЭ ЖЭЛЫЕ УГТАХАДАА...

Эршэмтэйгээр гжллөх абади

тракторна бригада Тун-
соведэй Кировэй нэрэм-
жээдэй поли дээрэ хүдэл-
1950 ондо бригадынча
удай элдүүрилхэн зарим
ийн гектар бүрийн 20
аа хурагдаа нэн.
мэд бүри үндэр угаса
түлөө шууд тэмэжэ
Тракторнууд ба пршеп-
мануудаа эрхим шанар-
нарларжа, октябрийн
үргэз нэмди. Захарларга

хэхэдэ трактористнууд Г. И.
Леонтьев нормоо 200—250 процент,
Н. М. Зарубин—180 процент дүүр-
гэдэг байгаа.
Социалистическэ Эхэ оронойнгоо
хүсэ улам бэхжүүлэхын түлөө
манай механизаторнууд шана жэл-
дэ бүри эршэмтэй, амжалтатай,
гаар ажаллаха.

Николай Попов, Тунхэнэй
МТС-эй тракторна бригадын
бригадир.

Аркун уялга

ветскэ үеын залуууд
ройгоо хамта урижа,
үдэлмэрээр өөхэднөө
уде бадаруулжа ябиаб-
ардохи жэлээ сзын
сэмбэ нэхэгшээр хэл-
Энэ жэлэй туяада
жалтануудые туйжа,
даалгабарине ходоо
найтнээ доошо шээр
абааб Жэлэйнгээ үсэб-
1200 метр эрхим ша-
мбэ нэхэжэ гаргаг

1951 ондо ажалайнгаа бүтээснэ
улам дээшлүүлхэн, түсээбэ 200
процентнээ доошо бэшээр гүйсэд-
хэхэ гэжэ шиндэнхэйб Энэжэлэй ту-
лада мэргэжэл шадбария улам
дээшлүүлхэ, инженер Коваловой
методэй ёһоор түрүү стажановонууд-
дай дүршэлдэ хураха зорилготойб.
Эрхим шанартай сэмбэ эхээр
нэхэжэ, Эхэ оронойнгоо аша туйада
үгэхэ гэжэ бидэнэй армуу уялга
мүн.

В. Суворова, сэмбэ нэхэгшэ.

Ажлай баяр

үнгэрбэ Энэ жэл шэтэ
лаар түгэс байга Хо-
мз дээрэ 10 жэлд хү-
мүнөө нэгэ ота даа-
б. Өөрынгөө галай
Ур харахадаа минисэд-
ар билтаран байл.
шэ жэлдэ манай рмын
мэтшэд хони үсэрлн-
гээ түсэб үлүүлэдүүр-
тушаалгаар гүрэйгөө
урид тоосоо Эн ам-
миннишые хуби бни.
тоо олошоруулх түсэ-
лэтайгаар дүүхэнэй

түлөө манай фермынхид 1950 ондо
66 хурга нэмэлтэ түлөөнэ абаа.
Манай колхозой гашүүд шана
Удын сельсоветта депутат болгон
хунгажа, тон ехэ этыгад найдабарн
үзүүлбэ.

Арадай атигэл найдабарине нара-
тэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө
мүнөө жэлдэ бүхэ хүсээ элсүүл-
хэб. Эхэ оронойнгоо аша туйада
шэнэ хүсэтэйгөөр ажаллахаб.

Ж. Бадмасва, Хоринн аймагай
Сталинэй нэрэмжэтэ колхозой
хонишон.

Ушөө ехэмжалта туйлахаб

инини ажалай алтын
да Би ажалшалбайха
дуудые барил хү-
зуураа, энэ соо
хэнэйнгөө даабарине
дүүлэн дүүргэжэ 2 жэл
туугай нормо гүдхөөб.
Эхэ оронойнгоо э ша-
найрамдалай эргэые

бэхжүүлдгэдэ минни оруулан ху-
бита гэжэ.
1950 он соо городойнгоо гоё
найхан гэр байрануудай барилга
дээрэ бүри эршэмтэй шангаар ба
шадбаритайгаар ажаллажа, ушөө
үндэр амжалта туйлахаб.

С. П. Зайцев,
«Бурмонголстрой» трестын
каменщик.

Ман зорилгонвуд

орденто Бумонго-
ой оперо ба аледэй
он соо ехэмжалта-
идаа Польскемпози-
ионшкын «Гиз», А.
ишкын «Князь И», Ж.
«Тоска», Ру-
«Демон» гэ опер-
спектакльну теат-
нээ дээрэ ингдаа.
ишкын «Полт гэжэ
медээр ородогууеху
П. И. Чвскинн
Мазепа» спешэ та-
50 онине дүүбди.
адаа мангетрын
саашанхи жэлэй
он. Энэ жэлдэатрнай
мандаа орохон энэ
театрыннай жэлэй
дхалгын жэл
республикын збайда-
дээрэ шэнэ ю ба
спектакльнууд табиха
этэ ба тон ала зо-

рилго театрыннай урда табигдан-
хай. Композитор Рязнов шэнэ
балет (либреттэн Н. Валданогой),
композитор Аюшеев «Дарима»
гэжэ оперо бэлдэхэжа байнад.
Зүгээр, эдэгээр лэ хизаарлахагүй-
бди.

Энэ жэлэйнгэ репертуар соо
советскэ ба классическа компози-
торнуудай түрүү зохёолнууд—Ук-
раинин композитор Мейтүсэй «За-
луу гварди», Направнигай «Дуб-
ровский», Чайковскийн «Червнчи-
ки», грузинскэ композитор Дольд-
зын «Кето ба Котэ» гэһэн оперо-
нууд ба Р. Глиэрэй «Улаан сэ-
сэг», Чулакиин «Энэр наһан» ба
бусад баледүүд оролсоно.

1951 ондо советскэ хүнүүдэй
духовно ба культурина эрилтэнүү-
дые идеян үндэр удахатай, твор-
ческо спектакльнуудаар хавгахаб-
ди.

М. Рехельс, театрын главна
режиссер.

Чулт ЦЫДЕНДАМБАЕВ

Шэнжэлэй духарья

ой духарья,
галай хундаг
дээрэ үргэмэ
эхэтэ
ла найханта
советскэ хүн
шиндаа курайн
р сохихые
төдлөн хүлэз
илалтануудай
он боготые
алхамэ эхил
ов, Сталинг
ийр, Моск
ха хаанагу
лшаа, Голби
т, Эрэмтэ үд
бунтадаа хл
ээн Оронойн
хизаарта
амалнай ар
инка; стад
ил, Нургуу
магинууд зог,
гэм дуун
во гулогой
алгалтай не
сэн басага-
ил хубууды;
Москванайбог.
хүдэлмэр
абыа хару
илалтануудыг.

Эсэгэ түрэл Сталинэй
Эрхим магтаал үгэнүүд
үдэр бүим сөрөгтог.
Дүлэтэ зурхайн сохилнай
Ушөөл олон үбсүүдүүдын
орданууд шанагаар.
Геройн алтан Олонууд,
Лауратуудай энэчогүүд
олоор толорог!
Эльһэгэ хуурай гувинуудта
Мунган дэлгэр элхэрдэн
каналнууд баригдаг;
Гэрэлтэ коммунистда абаашаха
Нарата бүхэ харгинууд
золгодон зурилдаг!
Сталинскэ дипломатай
Гүнзгэ мэргэн үгэнүүд
улам хүсэтэйгөөр эдэлэг.
Эб найрамдалай гулбаханууд
Энэ манай дэлхэе
далаараа бүрхөөн нимдэг!
Амул даис үүдэхэгшэдэй
Атом, эхэ ашаата
Налангэ Пандалаг,
Арадуудай сукхалэй долгин сав
Эб найрамдалай ха'сагайю
сохин бутарга!
Далайн саанаһаа баглайрдан
Дайнай шуната үүлые
шуулан эдалаг.
Аюун эрхэ, Жаргалай
Алаг мүнхэ Наран
хэтэдэ мандаг!

Мэндэ амар, шэнэ жэлэй нарав!

Шэнэ жэлэй, 1951 онсй үглөө-
түр — хоридохи зуун жалые хоёр
тагшэ хубида хубааһан саг үе мүн.

Һаяхан мүнделхэн наранай түр-
үүшын эша туяань сагаан саһан
хүнжэл нэмэрһэн холын Чукоткын
хабсагайда тудаб.

Манай Эхэ ороной сэгэлиг най-
жан тала дайда дээгүүр зориходоо,
амгалан ажалдамнай этигһэн ян-
ша шарай үзүүлжэ, шэнэ жэлэй на-
ран далан хөөрһөөр баруулжаа,
баруулжаа тагүүлэн туяарба.

Энэ үедэ шэнэ жэлэй наран шүүд
сээр Москв руу шэглэжэ, урдань
сүлэгэ катергын газар байһан аад
мүнөө сүлэгэ ажалай хизаар
болон—Якути дээгүүр курса ту-
яагаа сасана. Орын нажы арһаар
уралан оёмол хубсаһатай хүюу
залуу хубууд басагадууд Якутск
гөрөөдэй кулытурын үндэр сагаан
өрдөн руу шэглэнэд. Мэлшгэр
тагшээр аурһан шулуун улцанууд-
даар «Победа», «Москвич» маши-
нууд захгүй олоороо зуралза-
на. Баригдажа байгаа хэлэн даб-
хар гэрнүүдэй оройгоор удаан туг,
ураа лозунгууд намилзан, харууд
туяада холонготон.

Урагшаа харахада, нэлэнхи баг-
дагар тайгын оройгоор Амур мурэн
мунгатама сагаан мульһөөрө хсёр
эхэ хүршэнүүдэй—СССР ба Хита-
дай арадай республикын газар дай-
дые гагнаһан шэнги байха юм Тэ-
рэнэй арь дээрэ гүнзгэ бүтүү тай-
га соо 18 жэлэй саада тээ залуу-
шуулай бодхоонс гэрэд—Комсо-
мольск-на-Амуре гоё найхан эрэн
дээрэ шаңгээр үзэгдэн. Ходоодоо
хүхюутэй байдаг энэ городон сэр-
бар сэхэ улцанууд, дундэр найхан
гэрнүүд аурһа. Сибирийн гин-
гант—«Амурсталь» заводой ута
бүдгүн хоолойнуудһаа гараһан
утан ажаңа танюунээр дээшлэ
хөөрэнэ. Энэ городые залуу наһан-
най город гэжэ минитэ нэрлээгүй
юм. эзэнинне бодхоолон эрэлх
хубүүд басагадууд бүхы орон
сөөмнэй алдаршаа Советскэ Сою-
зай Герой, суута летчик Алексей
Маресев энэ городые барилсаһан
ба эндахн аэроклэбта анхэ турча-
шынкэ нилдэжэ һураһан байгаа.

Улихаар дүүрэн ябаашалай шэг-
шарайн хүхюутай «Шэнэ» жалээр,
шэнэ зол жаргалаар гэлдэжэ бээ
бөө амаршалан, гар гараа бари-
салдаһад...

Тийн шэнэ жэлэй наран улам
дээшэ хөөрэнэ, улам гоё найхан
газар нутагууд, барилга гэрнүүд,
тоо томшөгү олон мал хүрэгүүд
урдууһын миралтана Хангил хала
хабсагайнуудай хоорондо тогто-
һон—Байгал далайн баруун эрвын
тонньт соогуур эл бараа, машина
трактор ашаалһан хэдэн поездууд
зүүлжэ, баруулжаа хэлгэн. Ураг-
шаа харахада, Улан-Удаа городто
баригдажа байгаа шэнэ театрын
ордон толорно. Эхэ орондоо
паровазуудые бүтээн гаргадаг
Ленинэй орденто ПВЗ, сэмбын
фабрика, шэлэй механизированна
заводой гудогууд ханхнаса суу-
рчатана. Эндэ хүдэлмэрилдэг хүн
зоной дунда сагые холо урилда-
һан, хэдэн табанжэлэй түсэбэ
дүүргэһэн зонууд олон. Жэ-
шээлхэдэ, СССР-ий Верховно Сове-
дэй депутат, ПВЗ-эй солимо стро-
гальщик Евгений Григорьевич Ку-
рочкин табанжэл соо 18 жэлэй тү-
сэб дүүргэ.

Шэнэ жэлэй наран улам саашаа
туяаржа, Зүүн ба Баруун Сиби-
рийн тала дайда, хала уула, нэм-
жэ эхэ ой тайгын оройгоор ман-
дана Хаагууршые харахада сүлөө-
тэ ажалай амисхаал манган эхэ
Кузбассай цех, заводууд соогуур
шэрэм горхон забда залнгүй хар-
рыяна, Рубцовскын тракторна
заводой үүдэнһээ шэб шэнхэн
«АТЗ» тракторнууд гаргагдажа,
түмэр замтай платформо дээрэ
ашаалагдана.

Уданшөгү, үнэтэ шухаг баян-
гаар элбэг Уралай шэлэ харагда-
жа, Магниткын сүрэнзан хадан
ойройгоор, манган томо заводуудай
дээгүүр алтарга эшэ сасарна.
Барилдажа байһан гэр байранууд,
хуурынш табиха эхилхэн ор-
донууд, шэнэ хүрүүд, театры-
нууд захгүй жарилдэд, тээ

найхан гэшэны! Эндлээ урагшаа,
баруулжаа тэнийһэн уужам нэм-
жэ талануудаар байгаалине цэ-
нэдхэн хубилгаха асарн ехэ ажал
үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнхэй Хэды-
хэн жэлэй урда тээ таригданан на-
рай модод найгалзан багсалзажа,
шэнээр тогтоогдон нуур сөөрө-
мүүд сайран харагдана. Бүри ор-
дуур Аму-Дарьһаа Красноводек
хүрэтэр татагдаха Туркменскэ
Главна каналай барилгын халуун
хүдэлмэри эхилхэй Газар бү-
риһөө хүн зон, машина хэрэгсэл,
модон, ээр эмсэгүүд субажаал,
субажаал байха юм.

Волга мурэн баруун тээ дүтэлнэ.
Тэрэнэй эрьдэхн суута город—ге-
рой Сталинград үзэгдэжэ, Сталинэй
нэрэмжэтэ проспект элхэцээр зу-
рына. Бүри һаяхан дайн байлдаа-
нууд улицануудаарь боложо, гэр
бүхэнийн шахуу һандаргагдаһан
аад, үзэгдөө дулдаагүй түргэн
темпээр, гоё найханаар бод-
хоолдожо байнал Эб найрамдалай
улихаар ябажа байһан олон зон
дэлхэй дээрэ эгээн ехэ гидроэлек-
тростаншын барилга руу шэртэжэ,
томо томо үргэлгын крануудай,
хүсэ эхэтэ тракторнуудай хүдээм-
рилхые харана

Уданшөгү шэнэ жэлэй наран
элбэг хурса гэрэлээрэ Кремлинн
Одоной туяатай золгожо. дэлхэйн
зүрхэн Москва дээгүүр сасарна.
Эндлээ шэнэ жэлэй наран ба-
руулжаа туяаржа, Молдавинн сэг-
эглэн надхан алма жэмсүү-
дые, Украинада баригдажа байгаа
агрогородуудые, Калининградта
табигдаша геройнуудай памятни-
ые хурса элшээрэе гыгүүлнэл.

Мүнөөдэр—дайнай хойтохи та-
банжэлые амжалтаар дүүргэд
байһан үдэр—зохон байгуулды
ажалай наран бүришые һаа найха-
наар мандана Шэнэ илалтанууд
тээшэ эрмэлзэн байгаа манай Эхэ
ороной хүн бүхэн туйлай ехэ баяр
баясхалантайгаар хаа хаанагүй
шэнэ жэлэйнгээ сэлмэг үглөөгүү-
рые угтана Энэ үглөөгүүрын мү-
өөдэр эрээ.

Мэндэ амар, шэнэ жэлэй наран!

Ч. Намжилов.

Генерал НАЛСАРАЕ

АГАДУУД, ЗЕРНИЦ ТЭМСЭЛЭЭ НЭГЭЛ ХЫТ

Дайнай хрото утвануу
Дажин гарама дэлхэй дээр
Дарим үнээр хилдэнэ.
Норын дээгүүр самслуууд,
Хорото могойнууд шэнги,
Холодоо өрэн нимазна.

Хамаг ардууд,
Зүрхөөрөө хүсөөрөө хамтары!
Хатуу үелэ

Зоригго, тэмсэлээ нэгэдхыт!
Дайнай гүймэр даахала
Далайн саадахи золгуудтай
Норел, Китад гэмсэнэ.
Эб найрамдалай тугые
Элээ олон оронойдай
Эрэлхэг хүнүүр үрэнэ.

Хамаг ардууд,
Зүрхөөрөө хүсөөрөө хамтары!
Хатуу үелэ

Зоригго, тэмсэлээ нэгэдхыт!
Уэлл-стрит; Ситимн алууршад
Уурай гэгээн голминг
Унгаража шалахагүй.

Харанхы һүнимин бамидууд
Хамаг дэлхэйн үдэрые
Хара үүлээр хушаагүй.

Хамаг ардууд,
Зүрхөөрөө хүсөөрөө хамтары!
Хатуу үелэ

Зоригго, тэмсэлээ нэгэдхыт!
Агуу үнэйн тулгэй
Армун булагай ахинэ

Алдартан ингин Мисивамнай.
Эб найрамдалэй магсаалай
Эгэл түрүүшын зэргэдэ
Зөгшэ багшэ Сталинмай.

Хамаг ардууд,
Зүрхөөрөө хүсөөрөө хамтары!
Хатуу үелэ

Зоригго, тэмсэлээ нэгэдхыт!

«Эхэ-геройн» үгэ

Би 48-тай болооб. Мүнөө 7 хү-
бүүн, 4 басагатайб. Эдэ 11 хүүгэ-
дые түржэ, бүгэдын ехэнүүд
болгохр гэжэ хилбар башэ. Гэбэ-
шые, манай Советскэ правительст-
во ба большевистскэ парти болбо
олон хүүгэдтэй эхэнүүдтэ тон ехэ
анхарал хандуулана Намда «Эхэ-
герой» гэһэн хүндэтэ нэрээрэгэ ол-
гогдон ба угаа ехэ тунхаламжа
үзүүлдэгдэн байна.

Түрүүшынгээ 7 хүүгэдтэ 30 мян-
ган түхэриг абааб, удаадаи 4
хүүгэдтэ мүн лэ жэл бүри
олон мянган түхэригэй тэдхэм-
жэ гүрэнһөө абаһан ба абашшые
байнаб. Имэ ехэ анхарал орол-
догдо үзүүлхэньн түлөө парти,
правительствода, нүхэр Сталинда
үнэн зүрхэнһөө баясхалан хүр-
гөөд, хүүгэдэ коммунизмын сур-
талаар саашалан хүмүүжүүлхэ
уялгана нангинаар дүүргэхэб гэ-
жэ шэнэ жэлээр дашарамдуулан
мэдүүлнэб.

К. И. Конлакова,
Эхэ-герой.

Баян ургаса хавгаха бөлөдхөл

1950 ондо сагай уларилай муу
байбашые, манай бригада 151 ге-
ктар таряалангай га бүриһөө
дунда жэшээгээр 11 центнер ургаса
абаа. Мүн 6 гектарай нэжээл бү-
риһөөнь 25 центнер. 25 га талмай
гектар бүриһөө 21,3 центнер тар-
яан хурагдаа Гранулированна
үтэгжүүлгэ хэрэглэнэй, үрнэ
хэрэглүүлэн тариһанай ба агро-
техническэ бусад хэмжээ-ябуудга-
уудые бөөлүүлхэнэй ашаар эдэ
амжалта туйлагдаа.

Шэнэ 1951 ондо манай бригадын-
хид нөдөн жэлэйһинэ бүри най-
рам хүдэлмэрилхэ. 75 гектар
талмай га бүриһөө 30 центнер,
таряанайнгаа бусад талмайн
га бүриһөө 100 пүүд тар-
яа хурааха уялга абанхайбди.
Энэний тула мүнөө таряанайнгаа
70 гектар поли дээрэ саһаа тогтоо-
гөөд, 600 шарга наг шэбхэ гар-
гаад, 25 центнер үнэһэ суглуулаад
байнабди

М. С. Овчинников, Иволгын
аймагай Буденнэй нэрэмжэтэ
колхозой таряанажалай брига-
дын бригадир.

Нэмэлтэ түлөөнэ абаба

Иволгын аймагай Гильберын
сөмөной Ленинэй нэрэмжэтэ кол-
хозой хонишод Раднажап Гармаев
ба Очир Найданова 1950 ондо
оролдосотойгоор ажаллаһанай
ашаар колхозойнгоо ямаадай тоо
толгойе 200 гаран процентээр оло-
шоруулаа. Нүхэр Найданова 199
ямаанһаа 237 эшэгэ абажа, бул-
тыяны тулжүүлээд, 19 эшэгэ нэмэлтэ
түлөөнэ абаа. Мүн нүхэр Гар-
маев 192 ямаанһаа 212 эшэгэ түл-
жүүлэн, 10 эшэгэ нэмэлтэ түлөөнэ
абаа.

Мүнөө эдэнэр амжалтануудаа
1951 ондо бүри дээшлүүлхээр зо-
ригжонхой, ямаан хүрэгөө таргаар
овдо оруулхын тула олодоно

А. Нагаслаев.

«БУРАТ-МОЙГОЛСЙ ҮНЭН»

1951 оной январини 1. 3.

